

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII”, asociațiune de institute financiare ea însoțire

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecia), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bândăna, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercuria), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gh.rla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coryneana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Deunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geopăna, Gloria, Grănițerul, Hașegana, Însoțire de credit (Vestem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul, (Sângiorgiu), Isvorul (Sibeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Lucașărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Cerniavea), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoișul, Noțana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Fairia, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Iva-mare), Riureana (Cap.-Mânăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Sylvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercăiana, Șoimul (Uitru), Șoimul (Vasclău), Trărnaveana, Timișana, Tibleșana, Unirea, Vaira, Victoria, Viitorul, Vouleana, Vlădeasa, Vulturul (Sănuștin), Vulturul (Fășnad), Zărândeana, Zlăgneana, Zorile.

Abonamentul:

pe 1 an K 20.—, pe 1/2 an K 10.—

Redactor responsabil:

CONSTANȚIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 15 fileri.

O alianță economică cu Germania.

— Reflexii de Triar. —

IV.

Dar să presupunem că talentul organizator, și energia de fier a Germanilor va ști și va putea să învingă toate greutățile, să presupunem că ura fierbinte răscoită de războiu se va potoli și că vremea va vindeca ranele deschise de războiu, — să presupunem, că se vor realiza, chiar visurile cele mai îndrăznețe ale pangermaniștilor: că «Europa centrală» va îmbrățișa nu numai Germania, Austro-Ungaria, Bulgaria și Turcia, ci și statele vazale din imediatul Orient împreună cu Asia-mică, Persia și poate chiar Egiptul, ca puncte de comunicație pentru un mare imperiu colonial în Africa tropicală, și că astfel «Europa centrală» se va extinde dela Oceanul Atlantic până la Oceanul sudic având o populație de 250 de milioane. Va putea aceasta coalitiție economică să trăiască izolată de restul lumii grupat într'o altă coalitiție, a antantei? Răspunsul e că: *nu* și că avem dreptate o vom dovedi cu ajutorul datelor statistice ce urmează. Acestea ne vor arăta că nu numai țări singuraticе, fie ele oricât de extinse și având posesii coloniale oricât de vaste, ca de pildă Anglia, ci și grupări de dimensiile «Europei centrale» visate de pangermaniști nu pot trăi economiceste în aceea «splendidă izolație», care a fost visul de veacuri a economiștilor englezi și îndeosebi a marei industrii engleze. Dacă lumea se va despică în două mari

tabere economice una a puterilor centrale și alta a antantei, cea din urmă va putea trăi fără cea dintâiu, cea dintâiu însă nu va putea nici trăi și cu atât mai puțin prospera fără a susține relații economice cu statele antantei. Puterile centrale vor avea lipsă de aramă, de staniu, de lemne, de bumbac, de lână și de alte multe articole mai puțin importante, fără de cari o industrie nu poate exista și cu atât mai puțin să țină piept concurenței de pe piețele mari ale lumii.

Producția de aramă a fost în anul 1910 de 886 mii de tone. Mai mult de jumătate din această cantitate, a fost scoasă în minele din Statele-unite, iar cam 100 de mii în restul Americii, 50,000 în Spania și Portugalia, 46,000 în Japonia, 300,000 în Australia. Germania a avut o producție de 37,000 și a importat pentru industria sa nu mai puțin ca 181,000; producția Austriei a fost de abia 2,000. Producția în celorlalte țări formează o mică parte a producției și pentru piața mondială nu trag aproape nimic în cumpănă; ele mulțămesc cel mult exigențele destul de modeste ale propriei industrii.

Producția mondială a lânii se urcă în 1913 la 350 de milioane kgr. Între țările exportatoare de lână primul loc îl are Australia, apoi Africa-de-sud engleză, Argentina, Uruguay, Cile, Rusia, Persia; iar cantități mai mici exportau celelalte țări agricole între cari Ungaria, Dania, Sârbia, România, Bulgaria și Turcia. Germania a avut o producție de 15—16 milioane kgr. și impoartă o cantitate înzecit în

partea cea mai mare din coloniile engleze, America-de-sud și Australia.

În ce privește procurarea de bumbac, situația e mult mai critică decât în ce privește articolele precedente: arama și lână. Germania și Austro-Ungaria au importat în 1911—12 o cantitate de 2.600.000 de baluri de bumbac, aproape tot din America. De unde vom avea aceste cantități după încheierea păcii? — Pacea voită de pangermaniști ne ar încorpora la «Europa centrală» Egiptul, una din țările cele mai importante în ce privește producția de bumbac. Technicienii ne spun însă că bumbacul din Egipt; nu e potrivit pentru toate scopurile. — Englitera însăși a consumat mult mai mult bumbac de proveniență din America decât din Egipt, în 1911—1912 d. e. 3.300.000 baluri de bumbac din America și numai 300.000 de baluri din Egipt. Dar chiar având toată producția egipteană la dispoziție, aceasta n'ar putea acoperi toate trebuințele industriei puterilor centrale, ajungând abia la cantitatea de 1.000.000. Ni-se spune însă că Mesopotania și Africa-de-sud germană ne dau posibilitatea de a planta bumbac pe întinse șesuri. Aceasta e adevărat, dar experții ne spun, că în Mesopotania sunt necesare irigații în valoare de multe sute de milioane pentru a putea abia începe cultivarea de bumbac. Că aceste sume uriașe nu se pot avea așa de ușor e lucru firesc. După încheierea păcii fiecare stat va avea atât de mult de a reedifica în țara proprie, încât numai anevoie va rămâne ceva și pentru plasarea în lucrări costisitoare ca acelea necesare în Mesopotania. Puterile centrale sărace în capitaluri la sfârșitul războiului vor fi silit să se mărginească la plasări în granițele proprii, numai în caz că contribuția după capital va fi prea grea ne putem aștepta la o trecere a granițelor. Tot stocul redus de capitaluri sau poate, chiar lipsa de capitaluri va face ca colonizarea Africii-de-sud germane să facă numai pași mici înainte. Dar chiar presupunând, că toate aceste greutateți vor fi învinse, e întrebarea, dacă producția de bumbac va putea să fie exerciată cu folos, dacă nu cumva cantitatea și calitatea de bumbac va fi de așa fel încât să se lucreze cu pierdere față de prețul pentru care am putea avea bumbacul din alte țări, azi dușmane. O pildă bună pentru aceasta sunt Brasilia și India orientală, unde odinioară se cultivă bumbacul pe o scară întinsă, iar azi, în urma concurenței Americii, a fost necesitate să renunțe la cultivare. Nu e de ajuns deci să avem condițiile climaterice necesare cultivării bumbacului, trebuie să fie toate împrejurările economice potrivite acestei cultivări.

Ori cum s'ar rezolvă chestiunea aceasta grea și complicată, un lucru rămâne cert: gruparea puterilor centrale va avea lipsă de bumbacul produs de țările antantei, cel puțin câțiva ani după încheierea păcii. La toate aceste greutateți se mai adaugă însă încă una și anume de cea mai gravă categorie; toate acelea țări, cari ne-ar putea furniza bumbacul: Mesopotania, Africa-de-sud tropicală și Egiptul sunt azi în mâini dușmane și nimeni nu ne poate asigura că acestea se vor întoarce la stăpânul cel vechiu. Industria textilă a «Europei centrale» se află deci în fața unei enigme, a cărei deslegare va face multe gânduri ocârmuitorilor ei și e întrebarea că chiar cu prețul acestor gânduri negre vom putea ajunge la ceva rezultat față de realitatea ce ni-se prezintă în toată nuditățile ei.

Puterile centrale însă vor avea lipsă de coaliția «Antantei», nu numai ca furnizoară de materii brute, ci și pentru schimbul de mărfuri. Industria germană, care azi se află la o dezvoltare tehnică în multe ramuri neîntrecută, nu se poate mărgini la o desfacere de mărfuri în țări înapoiate economiceste, fiindcă o parte însemnată a acestor mărfuri nu va avea peste tot căutare acolo. Un schimb de mărfuri cu țările bogate și înaintate ale apusului e o necesitate pentru industria germană, fiindcă numai așa va avea impuls și ocazie să se perfecționeze. O parte însemnată din exportul Germaniei în anul 1913, aproximativ $\frac{1}{4}$, se îndreptă spre Anglia și coloniile ei, iar acest export e de a se datori necesității de a schimba mărfurile cu acestea. În coloniile engleze a exportat Germania mărfuri în valoare de 540 milioane de mărci, iar în Anglia mărfuri în valoare de 1,860 de milioane; Anglia a exportat în Germania mărfuri în valoare de 1,000 de milioane, așa că ne rămâne un plus de 1340 milioane în favorul Germaniei, sumă destul de considerabilă, pe care de sigur va încerca să o scoată din alte țări.

Anglia, Franța și America încă își au interesele lor în Germania, acestea însă nu sunt de așa dimensiuni, încât să poată cauza un dezechilibru simțit, ori să nu poată fi înlocuite cu schimbul cu alte țări. Țările «Antantei» vor avea și după încheierea păcii o întindere înzecită și o populație de 6 ori așa de mare ca a «Europei centrale», iar într'o așa grupare economică vastă un schimb, o prefacere a relațiilor economice e ușor de realizat.

Noul proiect de lege asupra societăților pe acții.

(Sfârșit)

Se vor pedepsi cu închisoare până la 3 luni și amendă până la K 500.—

1. Directorii, licuidatorii sau censorii dacă societatea a fost lipsită timp de mai mult de 3 luni de comitetul de supraveghiere sau de numărul de membrii cerut pentru luarea de hotăriri valide.

2. Directorii, dacă contrar §-ului 121 întrelasă a convoca adunarea generală resp. a cere deschiderea concursului; licuidatorii, dacă, contrar obligamentelor ce le au în sensul §-ului 156, punct 4 întrelasă a cere deschiderea concursului.

3. Organul dator a convoca adunarea generală, dacă nu convoacă adunarea generală cel puțin odată pe an.

4. Acei directori, cari în scop de a seduce publicul mare, întrelasă a comunica datele amintite în §-ul 4 în conformitate cu adevărul.

5. Directorii, dacă în adunarea generală a proprietarilor de obligațiuni prezintă conpecte neexacte asupra obligațiunilor aflătoare în circulațiune.

Dispozițiile §-ului 178, alinea 3 au valoare și pentru cazurile de mai sus (§ 184).

Cele folosește în firma sa, în comunicările sale destinate publicității, pe scrisorile, tipăriturile sale etc. adausul de «societate pe acții», fără ca întreprinderea sa să fie de fapt societate pe acții, înregistrată în regulă, se va pedepsi cu amendă până la K 5000.— și se va opri dela mai departe folosire a adausului numit, cu amendă până la K 2000.—

Procedura este a se porni la arătarea oricui (§ 185).

Celce primește vr'un favor ori vre-o promisiune de favor în scop de a vota în adunarea generală în o anumită direcție sau a se reține de la vot se va pedepsi cu amendă până la K 3000.— și în caz de neincassabilitate cu închisoare până la un an.

Tot astfel este a se pedepsi celce în scopul amintit în alinea 1 acoardă ori promite cuiva favor (§ 186).

Celce umple, cu știință, fals ori falsifică, un revers privitor la depozitarea acțiilor pentru exercierea dreptului de vot în adunarea generală; mai departe, celce având cunoștință despre faptul că reversul este fals ori falsificat, exerciază pe baza aceleuia dreptul de vot, se va pedepsi cu închisoare până la un an și amendă până la K 10,000.—

Dispozițiile §-ului 178, alinea 2 și 3 au și aici valoare (§ 187).

Celce fără a fi autorizat și fără învoitea proprietarului folosește acțiile altuia, pentru exercierea dreptului de vot în adunarea generală sau pentru exercierea drepturilor amintite în §§-fii 89, 98, 100, 103, 106, 152 și 168 se va pedepsi cu amendă până la K 1000.—

Tot astfel se va pedepsi, acela, care, pentru contravaloare ia împrumut acțiile altuia și pe baza acției ajunsă astfel în posesiunea sa exerciază drepturile amintite în alinea 1; mai departe acela, care, pe lângă contravaloare dă împrumut acțiile sale, în scopul amintit (§ 188).

Dispozițiile §§-ilor 186—188 au valoare, în mod corăspunsător, și față de proprietarii de obligațiuni (§ 189).

Se va pedepsi cu închisoare până la un an și amendă până la K 20,000.— expertul delegat de judec. centrală a firmelor sau de comitetul de supraveghiere sau ales de adunarea generală — dacă comunică altuia, în scop de concurență ascunsă sau cu scop de câștig material ascuns, afacerile sau secretele de afaceri, ce i-au ajuns la cunoștință în urma reviziei, la care s'a angajat (§ 190).

Se vor pedepsi conform dispozițiilor § 179 reprezentanții societăților pe acții străine, dacă întrebunțează spre alte scopuri capitalul dezinat pentru afacerile indigene ori retrag aceste capitaluri din țară sau permit retragerea lor (§ 191).

Judec. centrală a firmelor poate constrânge pe directori și licuidatori la observarea tuturor obligamentelor lor de anunțare etc. prevăzute în legea prezentă prin amendă până la K 1000.— (§ 192).

Capitolul ultim, VI, conține în §§ 193—908 dispozițiile diverse și transitorii.

În sensul § 193 controlul societăților pe acții, purtarea registrului central de evidență al acestor societăți și rezolvarea proceselor amintite în aceasta lege este de competența judecătoriei centrale a firmelor. Ca atare funcționează în Ungaria propriu zisă Tribunalul reg. ung. din Budapesta, iar în Croația-Slavonia Tribunalul r. u. din Zagreb.

Societățile pe acții, cari își au sediul afară de Bndapesta resp. Zagreb au a prezentă actele prescrise în aceasta lege, precum și acluzele acelora, în câte două exemplare, judecătoriei centrale a firmelor. Aceasta transpune un exemplar al acestor acte, precum și hotărfa adusă asupra lor, tribunalelor competente ale societăților pe acții, unde se vor purta evidențe speciale asupra firmelor tuturor societăților pe acții, unde se vor purta evidențe speciale asupra firmelor tuturor societăților pe acții aparținătoare circumferenței lor.

Organul oficial în care au să apară toate publicațiunile cerute de aceasta lege este «Monitorul central al firmelor» («Központi céglap»), în care poate lua privire ori și cine la judecătoria centrală a firmelor și la singuraticile tribunale (§ 194).

Paragrafii 147—222 ai art. de lege XXXVII: 1875 (legea com.) se scot din vigoare; în vigoare rămân deocamdată dispozițiile §§-ilor 230, 240, 241, 244, 246 și 253 ai legii com. privitoare la însoțiri. (§ 195).

Dispozițiile art. de lege XXXVII: 1875 referitoare la firmă, bilanș și registre, întrucât aceasta

lege nu dispune altfel, au valoare și pentru societățile pe acții. (§ 196.)

Societățile pe acții întemeiate și în funcțiune înainte de intrarea în vigoare a acestei legi, în conformitate cu legea comercială, pot fi trecute în registrul central al firmelor chiar și în caz când fondarea lor nu corăspunde dispozițiilor acestei legi (§ 197).

Societățile pe acții deja existente au să-și modifice statutele în conformitate cu legea prezentă în timp de 6 luni, dela intrarea ei în vigoare și a prezentă exemplarele de statute modificate Judec. centrale firmelor. Ele pot fi constrânse la aceasta din partea Judec. centrale a firmelor prin aplicarea amendei prevăzute în § 192 și în caz extrem prin aplicarea § 169 (§ 198).

Acele dispoziții ale statutelor societăților pe acții în ființă, în cari stau în opoziție cu dispozițiile imperative ale legii prezente își perd valoarea după expirarea termenului fixat § 193 (§ 199).

Societățile pe acții existente, cari au emis acții la portor, trebuie să documenteze, în termenul fixat în § 198, că s'a vărsat în întregime valoarea nominală a acțiilor sau valoarea mai urcată de emisiune; sau întrucât aceasta nu s'ar fi făcut — că au schimbat acțiile la portor, corăspunător § 4, în acții pe nume (§ 200).

Față de societățile pe acții deja existente dispozițiile §-ului 8, (care fixează minimalul valorii nominale cu K 500.—) nu au valoare, nici chiar în cazul, când ar contrage ori transformă acțiile. Valoarea nominală de până aici însă nu poate fi redusă.

În caz de urcare a capitalului social, prin emisiune de acții nouă, însă trebuie aplicate și față de societatea pe acții existentă dispozițiile §-ului 8 (§ 201).

Dispozițiile § 60 referitor la anularea acțiilor pierdute au valoare și asupra acțiilor pierdute înainte de intrarea în vigoare a acestei legi. (§ 202).

Dispozițiile legii prezente privitoare la compunerea bilanțului (§ 95) trebuie observate deja la compunerea proximalului bilanț următor intrării în vigoare a legii.

Societățile pe acții, cari au trecut speșele primei organizări (speșele de fondare) în conformitate cu art. de lege XXXVII: 1875, § 199, punct 3, între pretensiuni sunt obligate a trece aceste speșe în interval de 3 ani dela intrarea în vigoare a acestei legi, între pasive.

Societățile pe acții în ființă vor avea să creeze în interval de 5 ani dela intrarea în vigoare a acestei legi fondurile de rezervă corăspunătoare legii. La aceasta pot fi constrânse, conform aliniei 2 a §-ului 198 (§ 203).

Față de directorii aleși de adunarea generală înainte de intrarea în vigoare a legii prezente dispozițiile §-ului 123 nu se aplică (§ 204).

Societățile pe acții existente au să întreprindă numărul cenzorilor lor, în termenul fixat de § 198, la

cinci și să amoveze pe membrii comitetului de supraveghiere ajunși în incompatibilitate conform §-ului 129. (§ 205).

Urmărirea delictelor prevăzute în §§ 178—191 este de competența tribunalului competent pentru sediul societății, ca judecatorie penală (§ 206).

Față de societățile pe acții întemeiate și existente deja înainte de intrarea în vigoare a legii prezente dispozițiile §-lor 168—170 nu pot fi aplicate (§ 207).

Legea prezentă intră în vigoare la . . . și executarea ei este de competența miniștrilor de comerț și de justiție, resp. în Croația-Slavonia de competența Banului.

„Casa de păstrare (reuniune) în Săliște“.

— Un sfert de secol dela înființarea ei. —

(Urmare).

Procesul verbal al acestei ședințe de constituire este iscălit pe lângă președintele Dr. N. Maier, notarul N. Ivan, de 2 membrii verificatori (Stan Herța, Dumitru B. Comșa), și toți cei ce au luat parte la această adunare, dintre cari numai 3 inși (Ioan Itu Dociș, Dumitru Țintea și Nicolae Popa Nârtea) nu știau scrie și sunt iscăliți «cu punerea degetului» (prin N. Ivan) iar 7 inși au subscris cu slove chirilice, pe când ceilalți cu litere.

Reuniunea constituită astfel fiind în curând aprobată din partea forurilor competente, își putu începe activitatea, la 1 Aprilie 1884. «Telegraful Român» din 27 Martie (8 Aprilie) 1884 publică între «Varietăți» următoarea înștiințare: «În ziua de 2/14 Februarie s'a pus temelie la o casă de păstrare și de împrumuturi în Săliște» care s'a trecut și în registrul de firme comerciale la tribunalul regesc din Sibiu conform rezoluțiunii acestuia dto 21 Februarie 1884 Nr. 895 civ. și a intrat în viață. — Condițiunile de căpetenie relative la depunerile și primirile de bani la acest institut sunt: că se primesc bani spre păstrare pe lângă dobânda de 6% și se dau cu 8% pe an. În răurința bine sau rău făcătoare a acestui institut asupra afacerilor economice în cercul, în care își va desvâli viața, se va constată numai în decursul unui timp, după-ce se va vedea produsul efectelor lui. Salutând întreprinderea îi dorim viață îndelungată mai cu seamă și până atunci, până când va avea în vedere neștrămutabilă scopul principal nu de a câștiga numai bani, ci de a subveni într'adevăr și în mod vădit deșteptării comerțului și industriei, încurajând munca și simțul de cruțare.¹

După înființarea acestei bănci culturale acela, care se interesă mai mult de afacerile ei, pe lângă Maxim, a fost notarul comunal Dumitru Florian. El a funcționat ca contabil și secretar al acestui institut până la moartea sa, întâmplată în August 1887, fiind ajutat în timpul boalei sala și de vicenotarul G. Vraciu și de Lazar Florea. Toți 3 au muncit însă în interesul institutului pe lângă o remunerație foarte modestă de 100—120 fl. anual, dar comuna politică, tot la insistența lui Florian a pus la dispoziția institutului local gratuit. Tot gratuit au muncit pentru institut la început

¹ Tel. Rom. 1884 nr. 36, pg. 143—144

cassarul, secretarul și membrii consiliilor de administrație și de inspecție; numai dela 1891 încoace a început a se remunera posturile de cassar și secretar cu câte 60 fl. anual, iar membrilor din direcție a li se da marce de prezență de câte 50 cruceri; la 1894 remunerația cassarului se urcă la 100 fl. iar marcele de prezență ale membrilor din direcție la 1 fl. și mai târziu (1899) la 1 fl. și 50 cr. Fiind la început remunerațiile atât de modeste și funcționarii institutului stăpâniți de o abnegație nobilă, fondurile sau înciripat destul de repede astfel, încât întreprinderea aceasta în curând putea să înlăture nedumeriri, ce s'au exprimat la înființarea ei și să convingă pe toți cei stăpâniți de îndoială, că o așteaptă un frumos viitor de progres și dezvoltare.

În adunarea generală, ținută la începutul anului următor (27 Februarie 1887) sub prezidiul domnului Dr. Nic. Calefariu, se aduce la cunoștința celor 66 membrii prezenți, că din cauza morbului îndelungat și a morții lui Florian a fost necesară «achiziția unui bărbat de specialitate în persoana domnului contabil Lissai și a unui asistent al acestuia pentru revisiunea socotelilor dela început, precum și pentru stabilirea bilanșului pro 1886». Acestora li s'a dat o remunerație de 104 fl. ceace adunarea generală aprobă ulterior.

Dintre alte hotărâri ale acestei adunări amintim, că dela 1 Aprilie 1887 interesele pentru depuneri s'au redus dela 6% la 5½%; apoi la propunerea lui Dumitru Roman s'a dat încuviințarea, ca direcțiunea să poată ridica la caz de lipsă împrumuturi până la 5,000 fl. v. a. iar învățătorul Nicolae Neamțu și Nic. Hențiu, succesorul lui Florian în funcția de notar comunal, după ce au solvit suma de 100 fl. și câte 34 fl. pentru fondul de rezervă, fură primiți ca membrii ordinari ai reuniunii.

La propunerea directorului Mihail Stoica, se decide ca în viitor obligațiunile să fie subscrise și de femeile debitorilor; iar membrul Ilie Iosof, care funcționase împreună cu G. Vraciu ca notar al acestei adunări generale propune a se alege din satele vecine câte un agent, care să poată da în caz de lipsă informații consiliului de administrație. Adunarea primind propunerea, alege pe Ioan Ițu Dochit din Vale, pe I. Popescu din Sibiel, Pesamoșca din Orlat; Ioan Tristiu din Gurarâului; Ioan Stoia (Clopote) din Cacova; Ilie Iosof din Galeș și pe Simion Rodean din Tilișca.

Tot în această adunare s'au făcut și unele schimbări în conducerea institutului. Încrederea membrilor a chemat ca «director» pe Dr. Nicolae Calefariu, care întrunise majoritatea voturilor, față de ceilalți doi candidați: Nicolae Neamțu și Mihail Stoica; ca «vice-director», reuși Bucur Comșia, față de aceiași doi candidați, membrii în direcție fură realeși tot cei dela înființare; în consiliul de inspecție: Stan Herța, G. Vraciu, N. Nartea, și D. Bloțiu, iar ca suplenți: N. Neamțu, N. Comă, D. I. Simian și D. B. Comșia. Casar fu ales D. Roman, iar secretar N. Hențiu (ceilalți 2 candidați au fost Nic. Neamțu și G. Vraciu).

După un interval de 3 ani protopopol Dr. N. Maior a ajuns iarăși la conducerea băncii și a rămas președintele ei până la moartea lui întâmplată în 16/28 Maiu 1898.¹

(Se continuă).

¹ cf. «Raportul direcțiunii către a 15-a adunare generală ținută în 19 Martie 1899».

CRONICĂ.

Prolongirea parțială a moratorului ardelean. Prin ordonanța Nr. 3108/918 M. E. guvernul a prolongit moratoriul pentru comitatul Cic și cercurile Chezdi și Covasna ale comitatului Treiscaune până la 31 Decembrie 1918. Sub morator cad și pretensiunile scadente până inclusiv 31 Decembrie 1918, născute înainte de 28 August 1916.

Al optelea împrumut de războiu ungar. La împrumutul al VIII-lea de războiu s'au semnat la «Albina» din Sibiu în total K 1.100.000 rotund, inclusiv suma semnată de acest institut.

Opreliștea pentru înființarea de bănci noue—prolongită. Art. de lege XVI: 1916 privitor la Centrala institutelor de bani precum se știe a oprit fondarea de bănci noue până la 1 Ianuarie 1919. Prin noul proiect de lege prezentat parlamentului săptămâna trecută opreliștea aceasta a fost prolongită pe timp nedeterminat.

O raritate în războiul mondial. Corespondentul nostru din Praga ne scrie între altele:

«Cercetând cu prilejul aniversării a 78-a a nașterii, pe dl Dr. Ioan Urban Jarnik, profesorul universitar bine cunoscut publicului nostru din scrierile sale folkloristice românești, în cursul conversației mi-a arătat jurnalul și documentele de cassă ale «*Mensei academice*» a studenților boemi din Praga. Am observat, că circulația cassei în anul școlar expirat de curând a fost Cor. 350,000.—, că toată circulația se desfășură exclusiv prin *Postsparcassa* și că la Mensa academică, unde zilnic se servesc cel puțin 800 prânzuri, *studenții primesc prânzul pentru 1 cor.*, (adecă una coroană pentru un prânz) supă, rasol și marmeladă.

Arătându-mi mirarea pentru un astfel de preț, dl profesor mi-a explicat, că eră peste puțină să mai deie prânzul cu 50 fil. ca mai înainte. Au trebuit să urce prețul la o coroană. E drept, că altădată pentru 50 fil. se serviau patru feluri de mâncare, acum însă pentru 1 cor abia trei feluri, însă și acum e destul, ca să se sature. Pe lângă toate acestea excedentul (profit) e cca Cor. 20,000.—.

Eu cred, că așa ceva e o raritate în războiul mondial (poate un caz unic în felul său) și înțeleg, că studențimea are motive să-și iubească profesorul, care e și întemeietorul și cassierul *Mensei academice*.

V. V.

Școala agronomică din Lugoș. Anul școlar la aceasta școală, cu curs de 2 ani, se începe la 1 Octombrie a. c. Școala are: locuri cu plată (întreaga întreținerea pe an K 300.—), locuri gratuite de stat și 17 locuri fundamentale.

Condiții de primire: etatea de 17 ani împlinită; pentru cursul de agronomi specialiști etatea de 22 ani; cetire în limba maghiară; dexteritate în cele 4 operațiuni aritmetice fundamentale; atestat medical și de revaccinare, atestat de moralitate, atestat asupra averei petentului.

Sunt preferiți cei-ce au făcut deja armata, în special cei cu grad de subofițeri și invalizii, pe cari învaliditatea nu-i împiedecă la exercicierea chemării lor.

Cererile sunt a se îndreptă către ministrul agriculturii și a se trimete Direcțiunii (M. kir. földmivesiskola igazgatóság) până la 30 August 1918.

Burse pentru școala agronomică din Mediaș. Comisiunea economică a comitetului Sibiiu publică concurs pentru 6 burse à K 500.—, ce se vor acordă pentru anul școlar 1918/19 la tineri, în special tineri țărani, cari voiesc să cerceteze școala agronomică din Mediaș. Se cere etatea de 15 ani împlinită, atestat despre absolvarea cel puțin a unei școale populare, atestat de moralitate și medical. Cererile trebuie trimise vicecomitelui comitatens cel mult până la 15 August a. c. Indemnăm la cercetarea acestei școli.

Proiecte de legi financiare noue. Săptămâna trecută ministrul de finanțe Dr. A. Popovici a prezentat parlamentului mai mult proiecte de legi financiare: 1. un proiect privitor la impozitul asupra cărbunilor; 2. proiect de lege pentru regularea datoriilor funcționarilor publici și satisfacerea trebuințelor lor de credit; 3. proiect de lege referitor la impozitul de câștig de războiu al Băncii Austro Ungare pro 1917 și privitor la dotarea rezervei valutare; 4. proiect pentru modificarea unor dispoziții a art. de lege XIV: 1916, privitor la Centrala institutelor de bani; și 5. proiect pentru modificarea unor dispoziții a legilor referitoare la monopolul sării.

Nouele bancnote în Lire în Coroane. Pe teritoriile ocupate ale Italiei își primesc soldații sodal în bancnote emise în Lire de Cassa de împrumut din Udine. Bancnotele acestea se schimbau până acum în Coroane numai la zarafiile militare dela graniță. Acum sunt obligate a le schimba în Coroane toate casieriiile militare din țară pe cursul de 95 fileri pro Liră. Negocierea cu aceste Lire este oprită.

Noue proiecte de legi social-politice. Precum se anunță, la toamnă vor fi prezentate parlamentului ungar o întregă serie de proiecte de legi social-politice. Nouele proiecte se referă la repausul duminical, la judecătoriile industriale și camerile industriale. Apoi la relațiile de drept ale funcționarilor privați și la asigurarea obligatoare a funcționarilor privați.

Însoțirile de consum și valorizare în legătură cu „Hangya“. Din prilejul fuziunii însoțirilor de consum și valorizare creștine, cu «Hangya», prin care nu-

mărul membrilor acesteia din urmă se urcă la aproape 2,040, «Hangya» publică o tabelă statistică interesantă după naționalități asupra însoțirilor în legătură cu ea. Conform acestei tabele statistice au fost:

dintre însoțiri, la anul . . . 1915 și la 1916		
maghiare	840	879
maghiare-germane	15	19
maghiare slovace	75	78
maghiare-române	86	101
maghiare-croate	3	3
maghiare-sârbești	4	6
maghiare-germane-române	9	11
maghiare-germane-slovace	7	7
maghiare-germane-croate	1	2
maghiare-române-săsești	2	2
germane	26	28
germane-slovace	2	2
germane-croate	2	3
germane-sârbești	—	1
slovace	177	184
slovace-române	2	2
slovace-rutene	1	1
române	44	46
rutene	5	5
croate	5	5
polone	1	1
Total .	1,307	1,386

Cum se vede din tabela de sus cam la 1/3 parte a însoțirilor, membre la «Hangya», caracterul național este mixt. Cele mai multe însoțiri sunt la slovaci, după cari vin imediat cele curat sau mestecate românești.

Anuarul Băncilor Române. pe 1919. Lucrările pentru tipărirea și editarea «Anuarului băncilor române pe 1919» sunt în curgere.

Compunerea acestei publicațiuni întâmpină însă mari dificultăți din cauză, că multe din instituttele noastre de bani nici la repețitele noastre rugări nu ne trimit «Chestionarul» cu datele cerute ori le trimit necomplete d. e. fără bilanțul pe 1917, care formează partea cea mai esențială a anuarului.

Rugăm deci instituttele de bani ce urmează mai jos ca intrucât reflectează să figureze în «Anuarul pe 1919» să ne trimită cu *întoarcerea poștei* «Chestionarul» primit dela noi, umplut în ordine și întregit și cu bilanțul ultim pro 1917:

«Agricola», Ecica: «Aurora», Gataia: «Banatul», Lugoș; «Banca Poporală», Arpașul-inf.; «Berzava», Reșița (*lipsește bilanțul pe 1917*); «Cârțișoreana», Streza-Cârțișoara; «Cassa de păstrare», Dézna; «Cassa de păstrare», Șercăița; «Cassa de păstrare», Șincanouă; «Chiorana», Șomcuta-mare; «Comuna», Căvâran; «Coróna», Bistrița (*lipsește bilanțul pe 1917*); «Corvineana», Hunedoara; «Creditul», Zernești; «Detunata», Bucium; «Economia», Goruia; «Frăția», Agnita; «Frățietatea», Sadu; «Gloria», Puj; «Hațegana», Hațeg (*lipsește bilanțul pe 1917*); «Institut de credit», Gavosdia; «Ligediana», Liget; «Luceafărul», Poplaca; «Luncana», Marghita; «Matca», Cebea; «Mercur»,

Năsăud (*lipsește bilanțul pe 1917*); «Minerva», Beclean; «Monoreana», Monor; «Munteana», Corniareva; «Oraviciana», Oravița; «Parsimonia», Bran; «Plugarul», Săcădate; «Progresul», Ilia-mur.; «Săcana», Sacul; «Sebeșana», Caransebeș; «Schinteia», Tăure; «Șercăiana», Șercaia; «Șincana», Șinca-veche; «Șoimul», Vașcău; «Strugurul», Pianul inf.; «Târnavéana», Sighișoara; «Țibleșana», Reteag; «Unirea», Vad (*lipsește bilanțul pe 1917*); «Venețiana», Veneția-de-jos; «Viitorul», Ocna.

Intrucât «Chestionarul» trimis s'ar fi pierdut, vom trimite, la cerere, altul.

Băncile noastre pentru fundațiunea ziariștilor. La rugarea adresată băncilor române de Epitropia fundațiunii pentru ajutorarea ziariștilor români din Ungaria, s'au mai făcut următoarele contribuiri:

Transp. din Nr. 28 al «Rev. Econ.»	K 4,040.—
«Iulia», Alba-Iulia	„ 100.—
«Zorile», Mărgău	„ 20.—
Total	K 4,160.—

Publicarea contribuțiilor se continuă.

→ Domnul *Levu Baneu*, contabilul institutului «Aurora» din Năsăud a donat Cor. 20.—, pentru care sumă epitropia fundațională îi exprimă sincere mulțumiri.

BIBLIOGRAFIE.

Biblioteca Ardealului. Sub redacția cunoscutului și apreciatului publicist *Emil Isac* din Cluj și în editura *Alexandru Anca* din Gherla va începe să apară cu începere din August a. c. o publicație periodică literară, a căreia tendință va fi a da în mâinile publicului operele de valoare ale scriitorilor români, mai ales ardeleni.

«Biblioteca Ardealului» va apărea lunar în formă de carte și primul număr va fi închinat memoriei marelui poet ardelean *George Coșbuc*.

Exemplarul va costa K 1.50 (1 franc 50 bani), plus 50 fileri pentru porto. Comandele sunt a se adresa la Institutul de arte grafice *Alexandru Anca* în Gherla—Szamosujvár. În ale redacției bibliotecii scrisorile sunt a se adresa d-lui *Emil Isac*, Cluj (Kolozsvar) strada *Bartha M.* Nr. 22.

Sumarul:

«O alianță economică cu Germania. — Noul proiect de lege asupra societăților pe acți. — „Cassa de păstrare din Săliște”. — Cronică: Prolungirea parțială a moratorului. Al optelea împrumut de războiu ungar. Opreliștea pentru înființarea de bănci nouă — prolongită. O raritate în războiul mondial. Școala agronomică din Lugos. Burse pentru școala agronomică din Mediaș. Proiecte de legi financiare nouă. Nouele bancnote în Lire în Coroane. Noue proiecte de legi social-politice. Insoțirile de consum și valorizare în legătură cu «Hangya». Anuarul Băncilor Române pe 1919. Băncile noastre pentru fundațiunea ziariștilor. — Bibliografie.

Caută post.

Un funcționar de bancă, cu 4 ani de praxă, fost locotenent în rezervă și acum pensionat în urma invalidității sale (defect la un picior), caută post de funcționar la o bancă mai mare sau de contabil la o bancă mijlocie. Ofertele să se adreseze la redacția acestei reviste.

De vânzare.

O mașină de scris YOST

— aproape nouă și în stare foarte bună. —

Se poate vedea zilnic între oarele 2^{1/2}—3^{1/2} d. a.
:: SIBIIU, strada Seiler Nr. 3 (Parterre) ::

Pentru reflectanții în afară de Sibiiu mijlocește cumpărarea, din bunăvoință, **Administrația** „REVISTEI ECONOMICE”.

„ALBINA”,

institut de credit și de economii în Sibiiu.

CONCURS.

Se publică prin această concurs pentru un premiu de K 800.— **Optsute Coroane**, creat de direcțiunea institutului nostru, prin concluzul său Nr. 98 dela 18 Maiu 1918 din «Fondul cultural» pentru premiarea celui mai bun studiu, ce se va prezenta cu privire la

Problemele viitoare ale institutelor de bani asociate în „Solidaritatea”.

Lucrările, a cărora extensiune se lasă la aprecierea autorilor, vor fi a se prezenta Direcțiunii subscrise cel mult până la finele anului 1918, scrise, după posibilitate cu mașina de scris și provăzute cu o deviză. Numele autorului se va comunica Direcțiunii sub plic separat, provăzut cu aceeași deviză.

Direcțiunea își rezervă dreptul a publica lucrarea premiată în «Revista Econ.» din Sibiiu. Sibiiu, 15 Iunie 1918.

Direcțiunea

institutului de credit și de economii „Albina” din Sibiiu.

„AGRARIA”,

tovărășie cu răspundere limitată pentru valorizare de produse, în Bánffyhungad.

CONVOCARE.

«AGRARIA», tovărășie cu răspundere limitată pentru valorizare de produse Huedin, invită prin aceasta pe membrii săi la

a II-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 29 August 1918 st. n., la oarele 10 a. m., în localitatea institutului cu următorul

Program:

1. Deschiderea adunării și designarea alor 2 notari ad hoc și 3 verificători ai procesului verbal.
2. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghiere.
3. Stabilirea bilanțului și împărțirea profitului curat, darea absolutorului pentru gestiunea anul 1917/18.
4. Satorirea paușalelor de călătorie și a marcelor de prezență a membrilor în direcțiune și a comitetului de supraveghiere. Satorirea salarelor pentru funcționari.
5. Alegerea unui membru în comitetul de supraveghiere.
6. Eventuale propuneri.
7. Inchiderea adunării.

Din ședința direcțiunii ținută în 16 Iulie 1918.

Direcțiunea.

Activa.		Contul Bilanț pro 1917.		Pasiva.	
	K	f		K	f
Casa	14,169	48	Capital social	51,005	—
Cont-curent	33,145	80	Fond de rezervă	15,147	19
Efecte		4,870	Fond de ajutorare	1,751	52
Debitori	2,013	40	Creditori		1,455
Anticipații	2,670	41	Cauțiuni		3,000
Vadii		310	Dividende neridicate		67
Cauțiune intabulată pe clădiri		3,000	Profit curat		3,352
Inventar		15,600			
		<u>75,779</u>			<u>75,779</u>

Debit.		Contul Profit și Pierdere.		Credit.	
	K	f		K	f
Regie	15,642	72	Profit la marfă	23,382	88
Dări	4,247	33	Interese de efecte		300
Interese de capital social		51	Alte venituri		2,411
Perdere la vamă		2,800			
Profit curat		3,352			
		<u>26,094</u>			<u>26,094</u>

Huedin (Bánffyhungad), 30 Iunie 1918.

Dr. Simeon Pop m. p.,
director executiv.

Mihaiu Marinceș m. p.,
cassar.

DIRECȚIUNEA:

Dr. Andreiu Pop m. p. Iuliu Truția m. p. Ioan Pop m. p. M. Marinceș m. p. Stefan Pop m. p.

Revăzut și aflat exact.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Ioan Irimieș m. p.

Petru Agrișian m. p.

Iuliu Roșescu m. p.